

धौडि m. das Blumenpflücken UḍḍVAL. zu UNĀDIS. 4, 117.

धि (von धृ) s. घ०.

धिन्, धैजति = धन् Vop. in Dhātup. 7, 46.

धिन s. घ०.

1. धु, धुर्वति = गतिकर्मन् Naigh. 2, 14. ausserdem feststehen (vgl. धु-म) Dhātup. 28, 107. Auch धैवति 22, 45. Vgl. धुवसे. धुवन् wissend, kennend BHATT. 6, 130 nach einer künstlichen Erkl. der Scholl. डुधाव (v. l. डुद्राव) in der Bed. tödtete BHATT. 14, 81.

2. धु (von धृ) adj. am Ende eines comp. in अस्मत्तु धु das Verlangen —, Sehnen nicht täuschend; von den Aṣvin RV. 10, 61, 4.

धुत् (wie eben) adj. in वरुण०.

धुति (wie eben) f. Verführung: न स स्वा दत्तौ वरुण धुतिः सा सुरा म-न्युर्विभीदको अचिन्ति: RV. 7, 86, 6.

धुव्, धुर्वति v. l. für धु Dhātup. 28, 107.

धुर्वे UḍḍVAL. zu UNĀDIS. 2, 61. 1) adj. f. झा a) am Ort verharrend, feststehend; bleibend, dauernd; beständig, unveränderlich; mit einem loc. bei Jmd bleibend (Gegens. एवत् चरन् u. s. w.): = स्थिर H. an. 2, 526. fg. = नित्य, शाश्वत P. 4, 2, 104, VArt. 3. AK. 3, 2, 2, 4, 2, 213. H. an. MED. v. 13. Verz. d. Oxf. H. No. 414, Cl. 4. = अस्त H. an. = संतत MED. उत धुर्वते अच्युता धुवाणि RV. 1, 167, 8. 3, 54, 8. 10, 5, 3. तिति 1, 73, 4. 7, 88, 7. स-दम् 2, 41, 5. योनि Ait. Br. 1, 3. पर्वत RV. 6, 52, 4. स्थूणा 8, 17, 14. धु-वमपाये उपादानम् P. 1, 4, 24. चक्र MBh. 1, 808. वसुमती 3, 10929. नक्षत्राणि R. 1, 60, 27. स्वाङ्ग ein Glied, ein Theil des Körpers, der feststeht, unbeweglich ist (vgl. dagegen अधुव) P. 6, 2, 177. व्रत RV. 1, 36, 5. 2, 5, 8 und oft. ऋतुभिर्धुर्वभिः 1, 84, 18. तस्मिन्त्रिधुर्वो अस्तु दास्वान् 4, 2, 7. 9, 20, 4. धुवा गावा मयि गोपतौ AV. 2, 26, 4. VS. 1, 1. सूर्ये न रश्मयो धु-वासः RV. 1, 59, 3. धुर्वं ज्योतिर्निर्दिष्टं दृश्ये कम् 6, 9, 5. धुवसो अस्य की-रयो जनासः 7, 100, 4. 10, 173, 1. fg. इद्वै धुवा प्रति तिष्ठ शाले AV. 3, 12, 2. 14, 1, 47. VS. 9, 22. 13, 16. धेनु eine beim Melken stillhaltende Kuh AV. 12, 1, 45. — Cat. Br. 11, 8, 4, 2. 14, 4, 3, 22. 7, 2, 23. धुवा दिक् heisst in der Reihe der Himmelsrichtungen der Fusspunkt AV. 3, 27, 5. 15, 6, 1. 12, 3, 59. Ait. Br. 8, 14. Cat. Br. 14, 6, 9, 25. ०ग्रह der bleibende d. h. aufbewahrte Graha, welcher Morgens geschöpft erst Abends geopfert wird, 4, 2, 3, 3. 4, 1, 5, 1, 3, 19. Kāt. J. 9, 5, 17. Lāt. 1, 11, 1. ähnlich ist vielleicht zu verstehen धुर्वं क्विः RV. 10, 173, 3. 6. स्मृति ein festes, starkes Gedächtniss KHAND. Up. 7, 26, 2. — यस्मिन्दाह्यं धृतिर्दानम् u. s. w. धुवाणि beständig N. 6, 10. धुवमन्त्रमेव च HARIV. 11298. धुवात्तर von Vishṇu MBh. 1, 2430. यदधुवस्य देहस्य — धुवाणि मन्यते मोक्षाद्-कृतेत्रवसूनि च Bhāg. P. 3, 30, 3. स्वस्वाम्यभाव 5, 10, 12. Suṣr. 1, 332, 15. मित्र M. 7, 208. भर्तृ Kumāras. 7, 85. धुवेच्छा 3, 5. मति R. 5, 80, 32. आ-त्मना Bhāg. P. 6, 10, 8. अधुवा चपला च त्वं (श्रीः) MBh. 13, 3861. नक्षत्रे ऽहनि च धुवे bestimmt, festgesetzt MBh. 14, 1889. मुहूर्तो ऽयं धुवश्च दि-वसो ह्ययम् R. 2, 56, 21. Ueber die beweglichen (अधुव) und unbeweglichen (धुव) Karaṇa s. u. कर्णा 3, m und Varāḥ. Brh. S. 99, 5. Sūras. 2, 67. धुवाणि नक्षत्राणि heißen Rohiṇi und die 3 doppelten (Uttara-phalguni u. s. w.) Varāḥ. Brh. S. 32, 19. 54, 31. 59, 21. 98, 3. धुवा sc. स्त्री eine tugendhafte (beständige, zuverlässige) Frau ÇABDAR. im ÇKDr. धुवम् adv. bleibend, für die Dauer: धुवमया धुवमुताशमिष्ठाः RV. 3, 29, III. Theil.

16. धुवाय zum Feststehen, fest, auf die Dauer: तं गिरिश्रेष्ठं स्वे स्थाने — निवेशयामास धुवाय HARIV. 3939. धुवाय तत्र न्यवसत्केशवः सह यादवैः 6417. — b) feststehend so v. a. sicher, gewiss; = निश्चित AK. 3, 4, 22, 213. H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. No. 414, Cl. 4. नित्यं कल्याणं तत्र वै धुवम् M. 3, 60. यदावगच्छेदापत्यामाधिक्यं धुवमात्मनः 7, 169, 183. ज्ञातस्य हि धुवो मृत्युर्धुवं जन्म मृतस्य च BHAG. 2, 27. दुःखानामागमो धुवः Brāh-ṃan. 1, 15. N. 26, 11. MBh. 1, 5787. R. 2, 103, 25. Suṣr. 1, 58, 6. मरण 102, 19. यो धुवाणि परित्यज्य अधुवाणि निषेवेत। धुवाणि तस्य नश्यन्ति अधुवं नष्टमेव च ॥ Hit. I, 105 (vgl. Kāṇ. 63). KATHAS. 26, 206. AK. 3, 6, 4, 36. धुवम् adv. jedenfalls, sicherlich, gewiss (तर्के H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. a. a. O.; daher bei WILSON: logic, reasoning, discussion) RV. Prāt. 11, 24. M. 12, 16. Jāṇ. 3, 19. 298. Brāhṃan. 1, 9. Hip. 1, 26. MBh. 3, 2558. R. 2, 27, 2. 92, 12. 3, 39, 42. Çāk. 17. Çrut. 18. Varāḥ. Brh. S. 8, 19, 46, 12 (13). Rāga-Tar. 1, 110. Pāṇāt. I, 315. II, 146. Vet. 32, 16. Bhāg. P. 1, 19, 2. Çiç. 9, 29. — c) = पाप Trik. 3, 1, 21. am Ende eines comp. einen Tadel ausdrückend Gaṇaratn. zu P. 2, 1, 53. — 2) m. a) der Polarstern; in der Mythol. ein Sohn Uttanapāda's und Enkel Manu's, AK. 1, 1, 3, 21. 3, 4, 22, 213. Trik. 1, 1, 95. H. 122. H. an. MED. Hār. 37. Āçv. Gṛh. 1, 7. Çāṅk. Gṛh. 1, 17. Lāt. 3, 3, 6. धुवस्य प्रचल-नम् MAITRAJANOP. in Ind. St. 2, 396. MBh. 8, 2405. तमन्वयुः — शरत्प्रस-न्नैर्ज्योतिर्भिर्विभावर्ष इव धुवम् Ragh. 17, 35. 18, 33. Kumāras. 7, 85. Varāḥ. Brh. S. 11, 34. 46, 12 (13). KATHAS. 18, 5. VP. 230. fgg. 238. fgg. MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 41, a, Kap. 114. Skanda-P. ebend. 69, b, Kap. 19 — 21. धुव औत्तानपादः MBh. 13, 195. HARIV. 62. fgg. VP. 86. fgg. Bhāg. P. 2, 7, 43 (?). 4, 8, 8. fgg. धुवो (पातु) धुवौ Suṣr. 1, 17, 12; vgl. u. i. — b) Himmelspol Sūras. 12, 44. 72. 73. — c) polar longitude (= ध्रुवक) Sūras. 8, 1. — d) a constant arc KĀLAS. 363 bei HAUGHT. — e) N. eines der 27 Joga H. an. MED. Journ. of the Am. Or. S. 6, 236. KOSHTHIR. im ÇKDr. — f) Knoten (?) VS. 5, 21, 30. — g) Baumstumpf AK. 2, 4, 4, 8. H. an. MED. — h) der indische Feigenbaum Trik. 3, 3, 416. H. an. MED. — i) angeblich die Nasenspitze: अरुन्धती धुवं चैव विज्ञोस्त्रीणि पदानि च। आसन्नमृत्युर्नो पश्येन्नतुर्धु मातृमातृलम् ॥ अरुन्ध-ती भवेज्जिह्वा धुवो नासाग्रमुच्यते। विज्ञोः पदानि धूमध्ये नेत्रयोर्मामातृल-लम् ॥ KĀCIK. 12, 13. 14 im ÇKDr. Man sieht nicht wohl ein, warum in der so einfachen Stelle die 4 Wörter nicht auf eine ganz natürliche Weise als Gestirne am Himmel aufgefasst werden. — k) ein best. Vogel, = शरारि ÇKDr. und WILS. nach Trik. Die Calc. Ausg. 3, 3, 416 liest सरारि, welches nach den Corrigg. in स्मरारि zu verändern ist; darnach wäre Çiva gemeint. — l) der Eingangsvers eines Gesanges, der später immerwiederholt wird (der beständige Vers), Saṃhitāḍām. im ÇKDr. — m) die Zeit Verz. d. Oxf. H. No. 414, Cl. 4. — n) Bein. Brahman's H. 212. ÇABDAR. im ÇKDr. Vishṇu's MED. MBh. 12, 1510 (vgl. धुवात्तर 1, 2430). Çi-va's H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. a. a. O. Çiv. — o) N. einer die Erde tra-genden Schlange Āçv. Gṛh. 2, 1. TAITT. Ār. 10, 68. Pār. Gṛh. 2, 14. — p) N. eines Vasu H. an. MED. MBh. 1, 2582. 13, 7094. HARIV. 152. 11538. 13175. 13269. VP. 120. Bhāg. P. 6, 6, 11. 12. — q) N. pr. eines Sohnes des Vasudeva von der Rohiṇi Bhāg. P. 9, 24, 45. — r) N. pr. eines Āṅgīrasa, Verfassers von RV. 10, 173, wo der N. aus dem Liede ent-